

انقباض معیشت مزدبگیران و انبساط اعتبار نهادهای خاص

بودجه ۹۹ برای مردم بسته نشده است

نسرین هزاره مقدم

برغم تاکید بر انبساطی بودن لایحه بودجه ۹۹ و تبلیغات بسیاری که بر سر این موضوع صورت می‌گیرد، سند بودجه‌ای که در روزهای گذشته به مجلس تقدیم شده، از نظر مولفه‌های مزدی و شاخص‌های مرتبط با زندگی مردم، نه تنها خاصیت انبساطی ندارد بلکه به نظر می‌رسد اگر این لایحه با همین خصوصیات و شاکله فعلی به تصویب نمایندگان مجلس برسد، فشار معیشتی وارده بر مزدبگیران و مردم تشدید خواهد شد.

در واقع، چندان دور از واقعیت نیست اگر ادعا کنیم لایحه بودجه ۹۹ از منظر توجه به معاش مزدبگیران شاغل و بازنشسته، رویکرد کاملاً انقباضی دارد. این بودجه فقط برای شرکت‌های دولتی و نهادهای خاص معاف از مالیات، انبساطی است و برای مردم و مزدبگیران کاملاً بسته، انقباضی و محدودکننده است.

برای اثبات این ادعا باید روی دو مولفه و شاخص اصلی در بودجه ۹۹ دست بگذاریم؛ میزان افزایش حقوق کارمندان دولت و بازنشستگان صندوق کشوری و بودجه تعیین شده برای اجرای همسان‌سازی مستمری بازنشستگان.

افزایش ۱۵ درصدی حقوق و مستمری

در لایحه بودجه ۹۹، میزان افزایش حقوق کارمندان و مستمری بازنشستگان، فقط ۱۵ درصد در نظر گرفته شده در حالی که براساس الزامات قانون مدیریت خدمات کشوری، حقوق کارمندان و بازنشستگان باید سالانه براساس نرخ تورم رسمی افزایش یابد. ماده ۱۲۵ این سند، مربوط به لزوم افزایش سالانه مستمری براساس نرخ تورم رسمی است که البته هرگز به طور کامل، اجرایی نشده اما به نظر می‌رسد با

افزایش ۱۵ درصدی حقوق و مستمری، در سال آینده فاصله قانون و اجراییش از همیشه خواهد بود. آمارهای رسمی نشان می‌دهد که تورم کالاها و خدمات در حال حاضر بیش از ۴۰ درصد است و کارشناسان اقتصادی با توجه به گرانی ۲۰۰ درصدی بنزین و اثرات آن بر نرخ کالاها و خدمات، پیش‌بینی می‌کنند که نرخ تورم در سال آینده حداقل ۲ تا ۱۰ درصد افزایش خواهد داشت.

براساس اطلاعات مرکز آمار ایران، نرخ تورم سالانه مهر ماه ۱۳۹۸ برای خانوارهای کشور به ۴۲ درصد رسیده و نرخ تورم سالانه برای خانوارهای شهری ۴۱،۳ درصد و برای خانوارهای روستایی ۴۶،۳ درصد است. در چنین شرایطی می‌توان پیش‌بینی کرد که نرخ تورم در ماه‌های ابتدایی سال ۹۹ حداقل به ۴۵ درصد خواهد رسید. در کنار آن باید تورم تجمیعی سال‌های گذشته، حداقل از ابتدای ۹۶ تا امروز را که در پی موج‌های تورمی پی‌درپی در اقتصاد حادث شده، در نظر گرفت. با این وجود، دولت برای سال بعد تنها ۱۵ درصد افزایش حقوق و مستمری در نظر گرفته است. حتی اگر به صورت ایستا و نقطه‌ای همین امروز (نیمه دوم آذرماه ۹۸) را در نظر بگیریم و فرض کنیم که نرخ تورم در همین نقطه فعلی می‌ایستد و پیش‌رفتی نخواهد داشت، فاصله تورم حداقل ۴۰ درصدی و پیش‌بینی افزایش حقوق ۱۵ درصدی، دست کم ۲۵ درصد است! کارمندان و بازنشستگان حتی اگر تا امروز هیچ عقب‌ماندگی مزدی نداشته باشند، با افزایش ۱۵ درصدی دریافتی ماهانه و به فرض اینکه تورم روی ۴۰ درصد ثابت بماند و بالاتر رود، در ابتدای سال بعد، حداقل ۲۵ درصد عقب‌افتادگی مزمن‌دی پیدا خواهند کرد. سوال اینجاست که چرا دولت بدون توجه به معاش مزدبگیران، افزایش

حقوق را فقط ۱۵ درصد در نظر گرفته و نکته‌نگران‌کننده‌ترین است که دولتی‌ها همین رقم را در مذاکرات مزدی کارگران دستاویز قرار خواهند داد و با استناد به عرف «همسانی حقوق» سعی خواهند کرد از همین رقم برای افزایش حقوق کارگران نیز دفاع کنند!

افزایش حقوق در نظر گرفته شده، به حدی ناکافی است که یک نماینده مجلس، آن را به «کاریکاتور» تشبیه می‌کند. «رسول خضری» نماینده پیرانشهر در این مورد گفته است: «دولت در این لایحه اعلام کرده که افزایش ۱۵ درصدی برای حقوق‌بگیران در نظر می‌گیرد، افزود: «برنامه دولت در نظر می‌گیرد در صورتی که خودش اعلام می‌کند تورم به ۴۲ درصد رسیده است.» وی با بیان اینکه همه جای دنیا افزایش دستمزدها متناسب با تورم صورت می‌گیرد، افزود: «برنامه دولت برای افزایش دستمزد حقوق‌بگیران، یک چهارم تورم کشور است و این تصمیم بیشتر شبیه کاریکاتوری است که همه اجزای آن متعلق به یک موجود است اما تناسبی با یکدیگر ندارند».

انتقاد به ناکافی بودن افزایش حقوق در لایحه بودجه پیشنهادی دولت، فقط به مزدبگیران، اقتصاددانان و برخی نمایندگان مجلس، محدود نشده است. «پدرام سلطانی» نایب رئیس اتاق بازرگانی ایران نیز از افزایش ۱۵ درصدی حقوق کارمندان در سال آینده انتقاد کرد. وی در حساب تویتر خود نوشت: «تورم تا پایان سال حداقل ۴۵ درصد خواهد بود اما حقوق کارمندان دولت فقط ۱۵ درصد افزایش خواهد یافت. زندگی کارمندی برای اکثریتی در سال آینده مشقت‌بار خواهد شد و اقلیتی از آنها هم دستشان را بیشتر در جیب‌های جوع فرو خواهند برد. کارمندی در ایران، تنازع فقر و فساد است!».

سازمان مدیریت بحران ۱۴ میلیارد تومان، بودجه بیابان‌زدایی در سراسر کشور ۴ میلیارد تومان و بودجه حمایت از دانش‌آموزان ابتدایی مناطق محروم فقط ۳ میلیارد تومان است. همه اینها را که کنار افزایش ۱۵ درصدی حقوق کارمندان و مستمری بازنشستگان قرار دهیم، سهم کم و ناکافی مردم از لایحه بودجه، خودرأیه خوبی نشان می‌دهد.

۶ هزار میلیارد برای همسان‌سازی

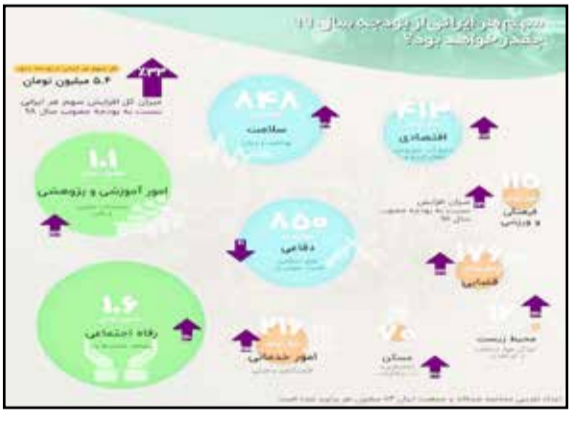
مولفه دیگری که در لایحه بودجه برای بازنشستگان کشوری اهمیت اساسی دارد، اعتبار در نظر گرفته شده برای «همسان‌سازی» است. این اعتبار در لایحه بودجه ۹۹ فقط ۶ هزار میلیارد تومان است. براساس آخرین برآورد، حداقل ۱۲ هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان به طور متوسط ۱۵ هزار میلیارد تومان اعتبار لازم است تا یک همسان‌سازی حداقلی در سال آینده (فقط برای بازنشستگان کشوری) قابل اجرا باشد.

امسال هم فقط ۲۵۰۰ میلیارد تومان اعتبار برای همسان‌سازی اختصاص دادند و با این اعتبار ناکافی، هیچ تغییر محسوسی در بازه دریافتی بازنشستگان حاصل نشد. حالا بودجه‌ای که دولت برای همسان‌سازی در سال آینده در نظر گرفته، از نصف حداقل مورد نیاز نیز کمتر است و بدون تردید نمی‌تواند رضایت، حتی رضایت نسبی و حداقلی بازنشستگان را فراهم آورد؛ بازنشستگانی که بارها به نهادهای ذی‌ربط از جمله نمایندگان مجلس و خودسازمان برنامه و بودجه به عنوان طراح اصلی بودجه‌های سالانه مراجعه کرده‌اند و خواستار توجه به همسان‌سازی و لزوم اجرای آن شده‌اند، از این اعتبار ناکافی، به هیچ وجه ابراز خرسندی نمی‌کنند. البته «محمدباقر نوبخت» هجدهم آذرماه در نشست خبری خود که پس از ارائه لایحه بودجه برگزار شد، از مختصات کلی بودجه ۹۹ دفاع کرد. وی با اشاره به مصارف بودجه ۴۸۴ هزار و ۶۰۰ میلیارد مصطفی و ۱۹۲ میلیارد تومان برای شورای سیاست‌گذاری حوزه‌های علمیه بانوان اعتبار در نظر گرفته شده است. در مقابل، بودجه بنیاد امور بیماری‌های خاص ۹۸ میلیارد تومان،

نماینده پیرانشهر در مجلس: برنامه دولت برای افزایش حقوق بگیران، تورم کشور است. این تصمیم بیشتر شبیه کاریکاتوری است که همه اجزای آن متعلق به یک موجود است اما تناسبی با یکدیگر ندارند

بودجه‌های میلیاردری نهادهای خاص

چرا دولت نتوانسته از بودجه کلان شرکت‌های دولتی و نهادهای خاص معاف از مالیات بکاهد و سهم مردم کم‌درآمد از جمله کارمندان و بازنشستگان را بیشتر کند؟ کافی است به اعداد و ارقام برخی ردیف‌های بودجه نگاهی بیاندازیم. در لایحه بودجه، ۹۲۴ میلیارد تومان برای سازمان بسیج، ۸۰۰ میلیارد تومان برای خدمات حوزه‌های علمیه، ۳۰۹ میلیارد تومان برای جامعه‌المصطفی و ۱۹۲ میلیارد تومان برای شورای سیاست‌گذاری حوزه‌های علمیه بانوان اعتبار در نظر گرفته شده است. در مقابل، بودجه بنیاد امور بیماری‌های خاص ۹۸ میلیارد تومان،

در لایحه بودجه، ۹۲۴ میلیارد تومان برای سازمان بسیج، ۸۰۰ میلیارد تومان برای خدمات حوزه‌های علمیه، ۳۰۹ میلیارد تومان برای جامعه‌المصطفی و ۱۹۲ میلیارد تومان برای شورای سیاست‌گذاری حوزه‌های علمیه بانوان اعتبار در نظر گرفته شده است

ماست که ۴ درصد رشد نسبت به سال جاری دارد. طبق قانون به صورت سالانه افزایش هزینه جاری به بودجه تحمیل می‌شود و باید هر سال حقوق‌ها را افزایش دهیم. نوبخت ادامه داد: ۲۲.۲ درصد از کل بودجه عمومی برای امور رفاه اجتماعی است و تا الان ۳۴۴ هزار میلیارد تومان برای طرح‌های عمرانی سال جاری اختصاص داده‌ایم.

وی به آنچه سیاست دولت برای جبران کاهش قدرت خرید مردم، نامید، اشاره کرد و افزود: رشد ۱۵ درصدی حقوق، ۶ هزار میلیارد تومان همسان‌سازی بازنشستگان، ۳ هزار میلیارد تومان رتبه‌بندی فرهنگیان، ۳۱ هزار میلیارد تومان حمایت معیشتی برای ۶۰ میلیون نفر و ۴۳ هزار میلیارد تومان ارائه نقدی به ۷۸ میلیون نفر در نظر گرفته‌ایم.

وی در پاسخ به سوالی مبنی بر چگونگی رشد ۱۵ درصدی حقوق، گفت: بیشتر از این عدد نمی‌توانستیم حقوق افزایش دهیم و به دنبال کاهش نرخ تورم در سال آینده هستیم. باین حال سوال اینجاست که چگونه قرار است در سال آینده تورم را کاهش دهند، آن هم وقتی که همه مولفه‌های اقتصادی از جمله گرانی اخیر بنزین به سمت افزایش نرخ تورم تمایل دارند. چگونه قرار است با ۶ هزار میلیارد تومان، همسان‌سازی را که براساس ماده ۶۴ قانون مدیریت خدمات کشوری، یک تکلیف قانونی است، اجرا کنند و با مختصات فعلی بودجه، چگونه می‌خواهند رضایت جامعه مزدبگیر کشور را جلب کنند؟ آیا در نظر گرفتن افزایش حقوق به اندازه یک سوم نرخ تورم رسمی و در نظر گرفتن بودجه همسان‌سازی کمتر از نصف مبلغ مورد نیاز، می‌تواند توجیه منطقی داشته باشد؟!

در این شرایط، کاملاً مشخص است که دولت بودجه راز منظر مطالبات مزدبگیران، کاملاً انقباضی بسته و به مجلس ارائه داده است اما آیا نمایندگان مجلس به عنوان نمایندگان کارگران، بازنشستگان، معلمان و پرستاران، این توانمندی را خواهند داشت که از اعتبار ردیف‌های بودجه متعلق به نهادهای معاف از مالیات و ناکارآمد بکاهند و به بودجه مردم بیافزایند؟

اخبار کارگری

مدیر عامل تامین اجتماعی: حاضریم بدهی به وزارت بهداشت را با دولت تهاتر کنیم

مدیر عامل تامین اجتماعی گفت: این سازمان از دولت طلب دارد و وزارت بهداشت بخشی از دولت است و حاضریم بدهی به وزارت بهداشت را با دولت تهاتر کنیم. به گزارش ایرنا، مصطفی سالاری افزود: در چند ماه اخیر معادل ۸ ماه از بدهی‌های خود را پرداخت کردیم و البته بدهی معوق وجود دارد. وی ادامه داد: حوزه در مان برای تامین اجتماعی به طور مستقیم و غیر مستقیم ۲ هزار و ۲۵۰ میلیارد تومان هزینه دارد. در تلاش هستیم مطالبات وزارت بهداشت مربوط به نیمه دوم ۹۷ را تسویه کنیم. ۱۶ هزار میلیارد تومان به مراکز دانشگاهی و غیر دانشگاهی بدهکار بودیم و غیر از اینکه اجازه ندادیم بدهی اضافه شود، مجموع بدهی را به کمتر از ۱۰ هزار میلیارد تومان رساندیم. سالاری بیان کرد: بین ۲۵ تا ۳۰ هزار میلیارد تومان نیز طلب داریم اما به لحاظ وضع جامعه نمی‌توانیم به واحدهای تولیدی فشار بیاوریم و نتوانستیم این مطالبات را وصول کنیم. در نتیجه ۲۵ هزار میلیارد تومان را نگرقتیم که نمی‌توانیم ۱۰ هزار میلیارد تومان را پرداخت کنیم. این سازمان قرار بود از دولت حتی یک ریال نگیرد و هزینه‌ها را از حق بیمه پرداختی تامین کند.

قائم مقام تامین اجتماعی: ورشکستگی در بیمه‌های اجتماعی معنادارد

قائم مقام سازمان تامین اجتماعی گفت: در بیمه‌های اجتماعی چیزی به عنوان ورشکستگی نداریم و به‌دلیل نقش ضمانتی دولت باعث می‌شود این مشکل رفع شود. به گزارش مهر، محمدحسن زدا گفت: در مورد سازمان‌های تامین اجتماعی در دنیا لفظ ورشکستگی اصلاً مفهوم ندارد. ماده ۲۸ قانون تامین اجتماعی سهم سه درصدی برای دولت تعیین کرده که باید دولت به عنوان حق بیمه بابت هر فرد پرداخت کند این سه درصد فقط برای کمک مالی نیست و یک جور تضمین است. قائم مقام تامین اجتماعی تاکید کرد: این تضمین برای این است که اگر صندوق تامین اجتماعی به علل مختلف دچار مشکل مالی و نقدینگی شد دولت نقش ضمانتی خود را اجرا کند و نگذارد مردم دچار مشکل شوند. وی گفت: هیچ‌کس نگران این مورد نباشد. ما چیزی به عنوان ورشکستگی نداریم. آن هم در بیمه‌های اجتماعی و به‌دلیل نقش ضمانتی دولت باعث خواهد شد این مشکل رفع شود.

باوری خبر داد: جلوگیری از ریزش ۲۴۰ هزار شغل در کشور

مدیر کل حمایت از پایداری مشاغل وزارت کار با بیان اینکه کارفرمایان بنگاه‌های اقتصادی متقاضی اصلاح ساختار، باید طرح را به تصویب وزارتخانه ذیربط برسانند، از پرداخت بیمه بیکاری به کارکنان در این دوران خبر داد. به گزارش روابط عمومی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، کریم باوری با اشاره به آخرین اقدامات صورت گرفته برای صیانت از نیروی کار اظهار داشت: شناسایی و رصد، پیگیری، بررسی و رسیدگی و حل و فصل مشکلات بنگاه‌های اقتصادی مشکل‌دار در ابتدا به عهده سهامداران، مالکان، کارفرمایان و مدیران بنگاه‌های اقتصادی است و چنانچه موفق به حل مشکل نشوند از طریق وزارتخانه صادرکننده مجوز تاسیس و بهره‌برداری و پس از آن از طریق کارگروه‌های استانی و ملی تسهیل و رفع موانع تولید باید پیگیری و اقدام کنند. وی تاکید کرد: کارآفرینان و سرمایه‌گذارانی که بخواهند نسبت به تغییر یا بازسازی خط تولید و جابه‌جایی کارگاه و ماشین‌آلات به منظور کاهش وابستگی و بهینه کردن تولید در راستای سیاست‌های اقتصادی و اجتماعی دولت اقدام کنند، کارگران آنان در طول مدت زمان تغییر اقتصادی با مصوبه شورای عالی کار تحت پوشش بیمه بیکاری قرار می‌گیرند. وی بیان کرد: از ابتدای سال ۱۳۹۸ تاکنون بنگاه‌های اقتصادی از محل رونق تولید برای تثبیت اشتغال و بهینه کردن خطوط تولید و ادامه فعالیت حدود بیش از ۹ هزار میلیارد تومان تسهیلات دریافت کردند.

وضعیت یک کارگر در پایان سال ۹۷ بهتر از پایان امسال بود

یعنی می‌توانیم بگوییم که وضعیت یک کارگر در پایان سال ۹۷ بهتر از پایان سال ۹۸ بود لذا مصوبات دستمزدی ما نه تنها شرایط زندگی را برای کارگران بهبود بخشیده بلکه در جریان فرایند تورمی هم، اوضاع را خرابتر کرده است. به گفته حیدری، شکاف بین هزینه دستمزد و معیشت کارگر در ابتدای سال ۵۰ درصد بوده که اکنون به حدود ۷۰ درصد رسیده و سه میلیون و ۷۵۰ هزار تومانی که به عنوان هزینه سبد معیشت کارگران در سال گذشته به تصویب کمیته دستمزد رسید، افزایش پیدا کرده است.

جمع‌نیازهای کارگر و قیمت‌هایی است که در بازار وجود دارد. حیدری با بیان اینکه قانون کار بر لزوم توجه به حداقل‌های زندگی کارگران تاکید کرده است، گفت: تاکنون در شورای عالی کار بر این اساس پیش‌رفت‌های ولی یک‌سری ملاحظات به لحاظ اقتصادی و وضعیت کارفرمایی همیشه بوده که باعث شده با یک شکاف درآمد هزینه‌رو به‌رو شویم.

وی با اشاره به افزایش هزینه سبد معیشت خانوارهای کارگری، اظهار کرد: سال قبل کمیته دستمزد درباره هزینه سبد معیشت کارگران به عدد سه میلیون و ۷۵۰ هزار تومان رسید و ما در بهترین شرایط آن را تا مرز ۴۵ درصد پوشش دادیم. اکنون ضرب پوشش به کمتر از ۲۵ درصد رسیده

همواره در بحث مذاکرات باید به مسائل مختلف توجه کنیم، در غیر این صورت اگر قرار باشد صرفاً بحث حداقل معیشت و نیازهای کارگران را مطرح کنیم، قاعده کلی این است که نباید از سقف سه میلیون و ۷۵۰ هزار تومان سال گذشته یک ریال هم پایین‌بیاوریم، چون با تغییراتی که در بازارهای ارز، مسکن و کالاها اساسی ایجاد شده، هزینه‌های معیشت کارگران به شدت تغییر کرده و قطعاً افزایش یافته است.

این کارشناس حوزه کار افزود: ترکیب مجموع هزینه‌های زندگی یک کارگر، سبد معیشتی که دنبال می‌کنیم را پوشش می‌دهد و در این سبد، اقلام کالایی وجود دارد که اجتناب‌ناپذیر است و حداقل‌های یک زندگی است یعنی نمی‌توانیم کمتر از آن را ببینیم. این حداقل‌ها خودشان را با ابعاد نشان می‌دهند و

یک کارشناس حوزه کار با بیان اینکه نتیجه مصوبات دستمزد، بهبود معیشت کارگران نبود، بر لزوم توجه به حداقل‌های زندگی کارگران در جریان تعیین دستمزد تاکید کرد. علیرضاحیدری در گفت‌وگو با ایسنا اظهار کرد: کارگری که امروز وارد بازار کار می‌شود با هزینه‌های متعدد مسکن، معیشت، خوراک، ایاب و ذهاب، آموزش و بهداشت و درمان مواجه می‌شود و فارغ از اینکه کارگر پنج سال سابقه است یا ۱۰ سال سابقه و وضع اقتصادی او چگونه است، باید نیازهای معیشتی و هزینه‌های زندگی او در نظر گرفته شود و ماده ۴۱ قانون کار این تکلیف را بر عهده کارفرما گذاشته است. وی ادامه داد: امسال از نظر من کار بسیار سختی برای تعیین دستمزد کارگران داریم چون به عنوان گروه کارگری

خبر

کارشناس حوزه کار: